

Türkiye
VE
BulgaryaSofya'da
büyük bir
sevinç var!Türk - Alman
beyannamesi
Bulgaristana
refah verdi!Sobranya reisinin
son netkundan«— Ne Türkiye, ne de Bul-
garistan bir mutharebeye
sarılmamak niyetinde de-
gillerdir.»Sofya, 10 (A.A.) — Türk - Al-
man müsterek beyannamesi Sof-
ya siyasi mahallinde pek müsait
karşılansmıştır. Beyannameye bü-
yük bir ehemmiyet verilmektedir.
Sofyaya göre bu beyanname,
Türk ve Alman hükümetleri tara-
fından, Balkanların cenneti şarki-
sinde sulh ve sükunetin muhafaza-
sı için gösterilmiş yeni bir te-
ahhüddür.
(Devamı Sa. 3, Sü. 2 de)Alman harb
tebliğiTaarruz
Moskovayı
tehdit ediyorBerlin, 9 (A.A.) — Alman ordu-
ları başkumandanlığının tebliği:
Dün hususi bir tebliğe de bildir-
ilmiş olduğu üzere bir Alman zırhlı
ordusu İtalyan, Macar ve Slovak teş-
küllerle takviye edilmiş olarak Dni-
eprepetrovsk'un şark kesiminden ha-
reket etmiş ve Azak denizine inerek
Melitopol yakınlarında mağlup edi-
len 9 uncu Sovyet ordusunun ricatı-
len 9 uncu Sovyet ordusunun ricatı-
(Devamı Sa. 3, Sü. 3 de)“Nihaî zafer
bizimdir!..”Milli Çinin, 30uncu
yıldönümü...Mareşal Can - Kay -
Çek bir mesaj
neşrettiTchoung - King, 10 (A.A.) —
Çin cumhuriyetlerinin otuzuncu
yıldönümü münasebetiyle Cank Kay
Çek, Çin milletine bir mesaj gön-
dererek harbi kazanmak için mil-
letin fevkalâde bir hamle yapma-
sını istemiş ve şunları söylemiştir:
«Beş senelik mukavemet, zafe-
rin temelini atmış ve bize bütün
dünya lehimize olarak her gün
ziyadeleşen bir şöret temin et-
miştir. Dost devletlerin davamıza
istiraki muayyen bir şekil almış-
tır.»Geçen senenin hadiselerini göz-
den geçiren General, bunun iki e-
saslı devreyi belirttiğini anlatmış
ve demiştir ki:
«Bunların birincisi, tecavüzlere
muhalif olan devletlerin saflarını
sıklaştırmaları ve barış sever mil-
letlerin Japonyaya karşı bir sulh
cepheşi teşkil etmeleridir. İkincisi,
Çinin diğer milletlerle müsavı hu-
kuka malik olarak muamele gör-
mesidir. İngiltere ve Birleşik Ame-
rikânın Çindeki imtiyazlı hakları-
nı terk etmek niyetinde bulunduk-
larını bildiren İngiliz - Amerikan
beyannamesi gayri müsavı muha-
deler asrının artık bitmiş olduğu-
nun bir delilidir. İktihamı icap e-
den daha bir çok müşküller var-
dır. Fakat şimdiye kadar elde et-
tiğimiz muvaffakiyetleri hiçbir şey
gölgeliyemez.»

Fiat mürakabede

Heba olan yedi saat ve
bulunamıyan yedi dakika!Odun fiyatı 50 değil, 150
kuruş indirilmelidir!Ve ortada müstacel bir et meselesi
olduğu da unutulmamalıdırOdun meselesi hakkında günler
denberi devam eden nesriyatımız
nihayet haklı neticelerini vermek
te gecikmiştir. Evvelce narhın
yükseltilmesine dair verilmiş olan
kararın isabetsizliği, ile vatanda-
sı ızrar yolundaki kötü kasit ve
niyyeti, gün gibi meydana çıkmış
ve mesul olarak gösterilenler ada-
letin pençesine teslim edilmişler-
dir. Bu hadise davamızın mânevi
zaferini teşkil eden bir neticeye
tamamile varmıştır denilemez. Fa-
kat muhakkak ki bu bir kazançtır.
Hizmet yolunda açtığımız müca-
delenin müsbet şekilde neticelen-
mesinden duyduğumuz sevinç bü-
yüktür. İhtikara karşı mücadele e-
debilecek bir kudretli mekanizma
tecessüs edinceye kadar savaşta de-
vam edeceğiz.Dün, «Fiyat Murakabe komisyo-
nu» bir toplantı daha yaptı. Buna
bizzat vali reislik etti. Uzun ele-
me ve incelemelerden sonra, ev-
velce belediye iktisat müdürlüğü
raportörü Süreyya tarafından tan-
zım olunan raporla yükseltilen o-
dun fiyatlarının yersiz ve lüzum-
suz olduğu bir daha anlaşıldı ve
çeki hasında 50 kuruş indirme ka-
rarında ısrar edildi.
Bizim anlayamadığımız da işte

Beyhude konuşmalarla vakit geçiren Fiyat Murakabe Komisyonu

bu noktadır. Çeki başına 50 kuruş
değil, 150 kuruş indirilmesi bek-
lenirken 50 kuruştaki ısrar neden?
Niçin?Sonra günlerdenberi muhtaç
halka tevzi edilmek üzere beledi-
yeye hediye edilmiş 40 bin çeki
odundan bahsediliyor, kulak asan
yok!Neden? Niçin?
Dün yedi saat odun meselesi ile
uğraşmak tidden büyük bir sabır-
dır.Yedi dakikada halledilecek bir
mevzuun yedi saat muhterem azayı
meşgul etmiş bulunması hayrete
degmez mi?Bu yedi saatlik toplantının yedi
dakikası da et meselesine hasredil-
emez miydi?Yoksa her an biraz daha gemi
azıya alan et ihtikarı azayı kira-
mı meşgul etmiye değer bir mese-
le addedilemedi mi?

Neden? Niçin?

B. Hitler, bugün şiddetle hakaret ettiği Rusların Hariciye Nazırı Bay Molotofla sekiz
ay evvel Berlinde görüşürkenAsker gözü ile...
700 yıl ara ile tekrar
edilen bir
askerî hâdise...Tabiye ve sevkilceyiş ilâhî subutayın
yaptığını bugün Almanlar yapıyor!

Yazan: SADIK DUMAN

Harp raporları tetkik edilince
şu karar, kendiliğinden ortaya çı-
kıyor. Rus resmi tebliğlerinin ve
Londra radyosunun «anudane» ad-
dettiği Rus müdafaası hakikatte
«nevmidane» bir cenk halini al-
mıştır. Bugün harbe, askerlik fen-
ni bakımından, prensip itibarile
nihayet bulmuştur denilebilir. Al-
man başkumandanlığı, bundan ye-
di asır evvel, yani Milâdın 1241 in-
ci yılına doğru, Türk — Mogol ha-
kındaki orduları başkumandanı bü-
yük Subutay Hanın şarktan garba
(Devamı: Sa. 2, Sü. 1 de)

Yeni Irak kabinesi

Londra, 10 (A.A.) — Perşembe
günü teşkil edilen yeni Irak kabi-
nesi:Başvekil ve Müdafa Nazırı ve-
kili Nuri Erid, Dahiliye Nazırı ve
Hariciye Nazırı vekili Salih Jabur,
Maliye Nazırı Ali Mümtaz, Adliye
Nazırı Sadık Bassam, Terbiye Na-
zırı Tahsin Ali, Münakalat ve
Nafia Nazırı Mehmet Emin Zeki,
İçtimai İşler Nazırı Cemal Baban,
İktisat Nazırı Abdülmehtdi,
(Yazısı 3 üncüde)Hitlerin
günlük
emri...Bu düşman,
canavar-
lardan
mürekkeptir!Bu harbin mes'ulü
İngilteredir!Kendisine verece-
ğim cevabın
altından
kalkamayacaktır!Sovyet harb
tebliğiTaarruz
devam
ediyor!Viyazma
henüz
elimizdedir!Budyoni Harkofu
müdafaa ediyorKırımı şiddetle
müdafaa etmekteyizMoskova, 10 (Radyo: Saat 7) —
Sovyet istihbarat bürosunun 9 bi-
rincilerin akşamı neşrettiği res-
mi tesliği:Bugün Sovyet kıtaları bütün cep-
he boyunca düşmanla muharebe-
lere devam etmiştir. Muharebeler
bilhassa Viyazma ve Brans cephe-
sinde çok şiddetli olmuştur.
(Devamı Sa. 3, Sü. 5 de)Pek sıkışık bir vaziyete giren
Mareşal TimocenkoAmerikada tank
imalatı artıyormuşVaşington, 10 (A.A.) — Ameri-
kada tank imalatı artmaktadır.
Pensilvanyaya bir fabrika 500 ilâ
600 tank yapmaktadır. Bununla be-
rabir umumî tank imalatı mahrem
tutulmaktadır.Berlinin askeri vaziyet
hakkındaki mütalaasıBu harbe
artık bitmiş
nazarile
bakılabilir!Rus Başkuman-
danlığı başına
gelenin farkında
değildir...Rusların Urallarda bir
müdafaa hattı kurabi-
lecekleri şüphelidir.
Fakat kursalar bile bu-
nun ehemmiyeti olmaz!Berlin, 10 (A.A.) — D. N. B.
Bugün tıpkı Alman matbuat
çefi Dr. Dietrich'in dediği gibi
Berlin'in askeri mahfillerinde
Bolşevizme karşı yapılan müca-
delede artık kati kararın veril-
miş olduğu keyfiyetinde ısrar
adılmaktadır. Aynı mahfiller ge-
çir şarkta işgali lüzum gelen ge-
niş sahalar bulunduğunu ve Sov-
yet Rusyayı arazi noktai naza-
rından ne kadar icabediyorsa o
kadar sıkı surette tutmadan ev-
vel daha bir takım askeri hare-
kât terası icabettiğini söylemek-
tedir. Bu mahfillerde deniliyor ki:«Muhakkak olan bir şey
varsa Bolşevik orduları faal un-
sur olarak harbin büyük sahne-
sinden artık uzaklaştırılmışlar-
(Devamı Sa. 3, Sü. 3 de)Türk - Alman
ticaret
anlaşmasıAlmanlar, bize harp levazımı
verecek, biz Almanlara zeytin-
yağı, pamuk, tütün vereceğizAnkara, 9 (A.A.) — Son haf-
talar zarfında Ankara'da cereyan
etmiş olan Türk - Alman iktisa-
di müzakereleri bu anlaşma-
ların imzalanmasını müncer ol-
muştur.
Bu husustaki anlaşmalar bu-
gün Almanya namına Büyük
Elçi B. von Papen ve Alman he-yeti reisi elçi B. Clodius ve Tür-
kiye namına da Hariciye Vekili
B. Sükrü Saracoğlu, Türk he-
yeti reisi büyük elçi B. Numan
Menemencioglu ve Ticaret Ve-
kâleti Müsteşarı E. Halit Nazmi
Keşmir tarafından imzalanmış-
tır.
(Devamı Sa. 3, Sü. 2 de)Londra Ber-
line cevap
veriyor!Rus orduları
inhihâl etmemiştirBerlin, Amerika
halkına panik
vermek istiyorLondra, 10 (A.A.) — Dün ak-
şam Moskovadan ve umumiyetle
Stokholmden olmak üzere bitaraf
membalardan buraya gelen tel-
graflar M. Dietrich'in beyanatını
teyit edecek mahiyette hiçbir ha-
ber getirmemişlerdir.Geçen 12 temmuzda Alman baş-
kumandanlığı Sovyet ordularının
inhihâl etmek üzere olduğunu ve
artık Moskova yolunun Alman or-
dularına açık kaldığını bildirmiş-
ti.Bir çok mütehassıslar, M. Diet-
rich'in heyecanlı beyanatının bil-
hassa Amerika halkı ve kongresi
üzerinde müessir olmak için ya-
pılmış olduğuna kanidirler. Nite-
kim Sovyet ordularının M. Diet-
rich tarafından «ümitsiz» gibi gös-
terilen vaziyetine ait beyanat reis
Ruzveltin bitaraflık kanununda e-
hemmiyetli tadilat yapılmasını ta-
lep eden tebliği ile aynı zamana
tesadüf etmiş bulunuyor.Almanya Maliye
Nazırı Sofyaya
geliyorSofya, 10 (A.A.) — Sofyanın i-
yi haber alan mahfillerinden çı-
kan malûmata göre, Almanya Ma-
liye Nazırı von Krossig, yakında
Sofyaya gelecektir.Türkiye cevap vermesi beklenen
B. ÇorçilEski mütteliklerin
terekesi...Hazırlanıp gönde-
rilmeyen yardımlarVaşington, 10 (A.A.) — Birleşik
Amerika Cümhurreisi muavini Val-
lace, Amerikanın muhtelif depo-
larında bulunan ve mihver işgali
altındaki memleketlere ait olduğu
anlaşılan mühim miktarda harp
malzemesine el konulacağını bil-
dirmiştir.Wallace, Nevyork limanında ya-
pılan bir araştırmada bin kamyon
doldurmuş kâfi levazım meydana
çıkartıldığını ilâve etmiştir.Wallace, millî müdafaas-
komisyonu reisi olmak sıfatile ne-
rettiği bir beyanname, Nevyor-
kun bir istasyonunda çok miktarda
alüminyum, teneke, demir ve
çelik keşfolunduğunu haber ver-
miştir.

HÂDİSELER - FİKİRLER

Türk - Alman
anlaşmasının
esasları!

Hâmid REFAİK

TÜRKİYE ve Almanyanın, ara-
larında imzaladıkları ticaret
anlaşması, sade ekonomik menfa-
atların sıraya konması gibi dar
madde kalbî içinde sıkıştiren şey-
zen değil, dünya hadiselerinin ça-
raklığı içinde iki memleket mü-
nasebetlerinin nevini tayine yapı-
yan bir vasıttadır.Dedikoduların bir tekmede si-
perlerini yıkan bir sarahat içinde,
anlaşma, bu «münasebetler» in ne
olabileceğini söylüyor: Karşılıklı
itimada dayanan bir dostluk.Anlaşmanın, her iki memleketin
başkalarıyla münasebetleri bakıma-
dan ifade ettiği mâna nedir?Türkiye bitaraf ve önceki dost-
luklarına sadıktır; Almanya, bi-
lâkis, harp içinde bir memleket-
tir; bu iki tezaadı birleştiren şey,
ucu başkalarına dokunmayan bazı
menfaat noktaları üzerinde, iki ta-
rafın anlaşmak arzu ve kararları-
dır. Ve bu bakımdan hususiyeti
haizdir.Acaba bu «menfaat noktaları»-
nın hududunu tayine imkân var
mı?Var. Bunu tayine yarıyacak va-
sıtaların başlıcası, iki tarafın da,
şimdi içinde bulundukları vaziyete
(Almanyanın, Türkiyenin de, Almanyanın
muhariplik sıfatına) uyanmaları ve
karşılıklı saygı göstermeleri esa-
sıdır. Bu anlaşmanın, bu zihiyet
ve bu temel üzerine kurulduğunda
şüphesiz yok. Bunun en büyük delili,
yeni imzalanan vesikânın, haziran
1941 tarihli anlaşmanın bir mü-
temmimi mahiyetinde oluşudur.Bu kadar açık hesaplar ve düşü-
nüşler peşinde varılan bu netice,
şüphesiz ki iki taraf için de ha-
yırli neticeleri doğurmakta gecik-
meyecektir. Sağlanılmış ve deva-
mının teminatını hâlis bir niyetten
alan bu bağışık, müeyyedesini de
bugünün zaruretleri içinde bulmuştur.
Demek ki hayat emrediyor,
biz yapıyoruz.

Hâmid REFAİK

Düzeltilme: — Dünkü fikramın,
baştan beşinci satırında, «hattâ iş
ve dış...» cümlesindeki «iş» keli-
mesi «çiz»; ve yirmi yedinci satı-
rında «damgasını beşeri karakteri-
nin altında...» cümlesindeki «al-
tında» kelimesi de «alında» ola-
caktır. İtirazla düzeltirim. — H.R.

